

Куч-адолатда

Аёл ила олам юзин обод қил

2020 йил
7 март,
шанба
№ 10 (783)

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг ҳуқуқий газетаси

http://www.sud.uz

1998 йил 29 августдан чиқа бошлаган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

8 МАРТ — ХАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатимизда азият ва мўтабар аёл зотиға муносиб эҳтиром кўрсатиш, опа-сингилларимизнинг давлат ва жамият ҳаётида тутган ўрни ва нуфузини ошириш, юртимизнинг иқтисодий қудрати ва жаҳон миқёсидаги макеини юксалтириш борасидаги улкан хизматларини муносиб қадрлаш мақсадида ҳамда оилаларда маънавий-ахлоқий муҳитни мустаҳкамлаш, аҳоли фаровонлигини таъминлаш, фарзандларимизни Ватанга муҳаббат ва садоқат, миллий ва умуминсоний қадриятларга ҳурмат руҳида, соғлом ва баркамол этиб тарбиялаш ишларига қўшган катта ҳиссаси, янги Ўзбекистонни барпо этиш йўлидаги самарали меҳнати билан ташаббус ва ибрат кўрсатиб келаётгани учун бир гуруҳ хотин-қизлар фахрий унвон, орден ва медаллар билан мукофотлансин:

“Ўзбекистон ифтихори” фахрий унвони билан

Чусовитина Оксана Александровна — Спорт гимнастикаси бўйича Ўзбекистон миллий терма жамоаси аъзоси

“Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган спорт устози” фахрий унвони билан

Кузнецова Светлана Михайловна — Республика ихтисослаштирилган олимпия захиралари мактаб-интернатида спорт гимнастикаси бўйича катта мураббийи

“Фидокорона хизматлари учун” ордени билан

Батирова Маргарита Азизовна — Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институтининг тиллар кафедраси профессори

Бойматова Сибинисо Мусурмонкуловна — Шароф Рашидов туманидаги “Мусурмон ота” фермер хўжалиги бошлиғи, Жиззах вилояти

Джамилова Гулчехра Манноновна — Ўзбек Миллий академик драма театри актрисаси

Ибрагимова Рихсидон Исмаиловна — Ўзбек Миллий академик драма театри актрисаси

Кариева Бернара Рахимовна — Ўзбекистон давлат хореография академиясининг хореография кафедраси профессори

Махмудова Робохон Анваровна — Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Фан, таълим ва соғлиқни сақлаш масалалари қўмитаси раиси

Садуллаева Гулчехра — Ўзбекистон давлат сатира театри актрисаси

“Меҳнат шухрати” ордени билан

Адилова Фатима Туйчиевна — Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг Математика институти лаборатория мудири

Бабажанова Зулфия Реимбаевна — “Тахиташ иссиқлик электр станцияси” акциядорлик жамиятининг кимё цехи бошлиғи, Қорақалпоғистон Республикаси

Гаффорова Фотима — Меҳнат фахрийси, Самарқанд вилояти

Маринова Саодат Торахановна — Ўзбекистон Республикаси Давлат геология ва минерал ресурслар қўмитасининг “Минерал ресурслар институти” давлат корхонаси геологик ахборот технологиялари шўъбаси мудири

Мендиева Ранохон — Учқўпирк туманидаги “Мендиева Ранохон” фермер хўжалиги бошлиғи, Фарғона вилояти

Парпибаева Озода Абдукадировна — Тошкент вилояти маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари

Сабирова Вазира Талиповна — Меҳнат фахрийси, Тошкент шаҳри

Тураева Гавхаржан Ибрагимовна — Гурлан туманидаги “Наврўз” фольклор-этнографик халқ жамоаси бадий раҳбари, Хоразм вилояти

Шодмонова Мавлюдахон — Марҳамат туманидаги “Барҳаёт Нозимжон файзи” масъулияти чекланган жамияти раҳбари, Андижон вилояти

Юнусова Манзурахон Пазилдиновна — Андижон вилояти ҳокимининг ўринбосари — маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш бошқармаси бошлиғи

Юсупова Тути — Ўзбек Миллий академик драма театри актрисаси

I даражали “Соғлом авлод учун” ордени билан

Жалолова Сабоҳат Ашуркуловна — Сарийоси туманидаги 29-умумий ўрта таълим мактабининг она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси, Сурхондарё вилояти

Муминова Мадина Рашидовна — Наманган шаҳридаги “Baby plaza” хусусий мактаби директори, Наманган вилояти

II даражали “Соғлом авлод учун” ордени билан

Асланова Дилбар Хасановна — Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институтининг илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректори, Самарқанд вилояти

Ахмеджанова Покиза Шавкатовна — Гулистон шаҳридаги “Болалар

шаҳарчаси” директори, Сирдарё вилояти

Рахимова Мукаддас Араловна — Яккабоғ туманидаги “Маданият тексти” кўп тармоқли” масъулияти чекланган жамиятининг ишлаб чиқариш таълими устаси, Қашқадарё вилояти

Сабурова Инжигул Жумабаевна — Ўзбекистон давлат филармонияси Қорақалпоғистон Республикаси бўлимининг “Муҳаллес” дуторчилар ансамбли баҳши-созандаси

Усмонова Саодат Умаровна — Наманган давлат университетининг педагогика ва психология кафедраси катта ўқитувчиси, Наманган вилояти

Ҳайтова Роҳат Аҳмаджоновна — Бобкент туманидаги “Баркамол авлод” болалар мактаби директори, Бухоро вилояти

“Дўстлик” ордени билан

Абдуллаева Максуда Султановна — Урганч туманидаги “Урганч парранда инвест” хусусий корхонаси раҳбари, Хоразм вилояти

Акрамова Зулайхо Абдуразоқовна — Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Халқаро ишлар ва парламентлараро алоқалар қўмитаси аъзоси

Ахмадалиева Нодира Кахрамовна — Андижон туманидаги “Gold Andijan pharma” қўшма корхонаси директори, Андижон вилояти

Баходирова Валентина Григорьевна — Ўзбекистон Қизил ярим ой жамиятининг Қашаши тумани ташкилот раиси, Қашқадарё вилояти

Джавланова Кимёхан Курбанбаевна — Қуйи Чирчиқ тумани ҳокимлигининг хотин-қизлар кенгаши аъзоси, Тошкент вилояти

(Давоми 2-бетда) ►

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

ЗУЛФИЯ НОМИДАГИ ДАВЛАТ МУКОФОТИ БИЛАН ТАҚДИРЛАШ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатимизда мўтабар аёл зотини улуғлаш, хотин-қизларнинг жамиятдаги ўрни ва нуфузини ошириш, орзу-интилишларини қўллаб-қувватлаш, ўзининг иқтидори ва ибратли фаолияти билан ёшларга ўрнак бўлиб келаётган, турли соҳа ва тармоқларда қобилият ва имкониятларини рўёбга чиқараётган, ижтимоий ҳаётда фаоллик ва ташаббускорлик кўрсатаётган қизларни муносиб рағбатлантириш мақсадида:

1. Зулфия номидаги Давлат мукофоти комиссиясининг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрининг иқтидорли қизларини аъло хулқи, ноёб истеъдоди, зукколиги, ташаббускорлиги, ўқишдаги муваффақиятлари ҳамда таълим, фан, адабиёт, санъат, спорт соҳаларида ва жамоатчилик фаолиятида эришган алоҳида ютуқлари учун Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирлаш тўғрисидаги тақлифлари иловадаги рўйхатга мувофиқ маъқуллансин.

2. Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирланганларга 8 март — Халқаро хотин-қизлар куни муносабати билан ўтказиладиган байрам тантаналарида совриндорлик дипломлари ва кўкрак нишонлари топширилсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндорларининг ҳар бирига базавий ҳисоблаш миқдорининг 50 баравари миқдорида пул мукофоти берилишини таъминласин.

4. Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Ўзбекистон Миллий телерадиокорпорацияси ва бошқа оммавий ахборот воситаларига Зулфия номидаги Давлат мукофоти соҳибаларининг ибратли фаолияти, уларнинг ноёб истеъдоди ва эришган ютуқларини кенг ёритиб бориш тавсия этилсин.

5. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг маслаҳатчиси Ш.Кудбиев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Ш. МИРЗИЕЁВ

Тошкент шаҳри,
2020 йил 4 март

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2020 йил 4 мартдаги ПК-4626-сон қарорига илова

ЗУЛФИЯ НОМИДАГИ ДАВЛАТ МУКОФОТИ БИЛАН ТАҚДИРЛАНГАНЛАР РЎЙХАТИ

Ибрагимов Назолат Мухтаровна — Қорақалпоқ давлат университети 1-босқич магистранти

Нуратдинова Динара Елубай қизи — Нукус давлат педагогика институти 2-босқич талабаси

Абдумўминова Нигора Ихтиёровна — Андижон машинасозлик институти 4-босқич талабаси

Нўмонова Зулфия Иқболжон қизи — Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетининг 4-босқич талабаси (Андижон вилояти)

Ражабова Нилюфар Комилжоновна — Ўзбекистон Миллий университети 2-босқич талабаси (Бухоро вилояти)

(Давоми 2-бетда) ►

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ

«ХАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР БАЙРАМИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ОЗОДЛИКДАН МАҲРУМ ЭТИШ ЖАЗОСИНИ ЎТАЁТГАН БИР ГУРУХ МАҲКУМА АЁЛЛАРИН АФВ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИГА
Ш А Р Ҳ

Халқаро хотин-қизлар байрами муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан жазони ижро этиш муассасаларида жазо муддатини ўтаётган айрим маҳкума аёлларни афв этиш юзасидан билдирилган ташаббуси доирасида Президент ҳузуридаги Афв этиш масалалари бўйича комиссия, бошқа мутасадди идоралар вакиллари билан иборат ишчи гуруҳ ташкил этилиб, бевосита жойларга чиққан ҳолда маҳкума аёлларнинг шахсини ўрганиш ва улар билан яқка тартибда суҳбатлар ўтказилиши таъминланди.

Ўтказилган тадбир якуни бўйича Комиссиянинг адашиб, билиб-билмай жиноят содир этган, ҳозирги вақтда қилмишига чин кўнгилдан пушаймон бўлган ва тузалиш йўлига қатъий ўтган бир гуруҳ маҳкума аёлларни афв этиш ҳақидаги тақлиф давлатимиз раҳбари томонидан маъқулланиб, “Халқаро хотин-қизлар байрами муносабати билан озодликдан маҳрум этиш жазосини ўтаётган бир гуруҳ маҳкума аёлларни афв этиш тўғрисида”ги Фармон имзоланди.

Фармонга мувофиқ жазо муддатини ўтаётган 83 нафар аёллар афв этилди.

Афв этилган аёлларнинг 12 нафари жазодан тўлиқ озод қилинади, 29 нафари жазони ўташ муддатидан илгари шарҳли озод қилинади, 17 нафарига тайинланган жазо энгилроқ жазо билан алмаштирилди, бир сўз билан айтганда, 58 нафар аёл жазони ижро этиш муассасаларидан озод қилин-

моқда. Шунингдек, 25 нафар маҳкума аёлга тайинланган озодликдан маҳрум этиш жазосининг муддатлари қисқартрилди.

Афв этилганларнинг 7 нафарини чет эл фуқаролари ташкил этади. Бу воқеа юртимизда халқимизга хос аёлни эъзозлаш, аёлга эҳтиром кўрсатиш, бағрикенглик, меҳр-шафқат, инсонпарварлик ва кечиримли бўлиш каби эзгу фазилатларнинг намоян бўлганлигининг амалий ифодасидир.

Фармон ижроси юзасидан афв этилган аёлларни оиласи ва яқинлари бағрига қайтариш, ижтимоий ҳаётга мослашиб, фойдали меҳнат билан шуғулланишлари, соғлом турмуш тарзини йўлга қўйиб, жамиятда муносиб ўрин топишлари учун уларга кўмак бериш юзасидан масъул вазирлик ва идораларга тегишли топшириқлар берилди.

ЎЗА

Эҳтиром

Аёлни эъзозлаш, аёлга эҳтиром кўрсатиш — халқимизга хос олижаноб қадрият

Баҳорнинг илк кунларида хотин-қизлар байрамининг нишонланишида ажиб рамзий маъно бор. Баҳор аёлларимизга, аёлларимиз баҳорга ўхшайди — бири биридан гўзал.

Ҳар қайси жамиятнинг маданий даражаси ва маънавий баркамоллиги аёлларга бўлган муносабат билан белгиланади. Шу жиҳатдан юртимиз дунёда ўзига хос ўринга эга, десак хато бўлмайди.

Шунинг учун ҳам мустақиллик йилларида хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш, улар учун муносиб меҳнат ва турмуш шароитини яратиб бериш, қобилият ва салоҳиятини рўёбга чиқариш масаласи юртимизда давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Шу асосда оналик ва болаликни ҳимоялаш, оила институти-

ни қўллаб-қувватлаш, аёлларнинг оғирини енгил қилиш, уларнинг жамият ҳаётидаги нуфузини ошириш бо-

тар эканми, Она сиймоси кўз ўнгимизда гавдаланади. Мукаддас деган сўзга энг муносиб зот эса, бу — аввало, Онадир. Халқимиз она сиймосини доимо улуғлаб, ардоқлаб яшайди. Юртимизда оналарни шарафлаб муҳташам ҳайкаллар бунёд этилгани ҳам шундан далолат беради.

Давлатимиз раҳбари қайд этганидек, биз Она тимсолида Ватанимизни, унинг гўзал ва бетакрор қиёфасини кўраемиз. “Она Ватан” деган ибора бежиз айтилмаган, бунда чуқур маъно бор. Инсонни инсон қиладиган мана шундай юксак туйғу ва тушунчаларни болаларимиз қалбига ёшлигидан сингирсак, шоирларимиз, рассомларимиз, санъаткорларимиз оналарни, аёлларни тараннум этадиган янги-янги асарлар яратсалар, нур устига нур бўлур эди.

(Давоми 4-бетда) ►

Хабар

10 нафар маҳкума аёл хотин-қизлар байрами арафасида муддатидан илгари оиласи бағрига қайтарилди

Кейинги йилларда мамлакатимизда амалга оширилаётган туб ислохотлар пировард натижада инсон омилига хизмат қилмоқда.

Чунончи, Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг “Аёлга

бўлган ҳурмат-эътибор — бу аввало, оилага, жамият келажагига бўлган ҳурмат-эътибор ифодасидир” деган ғояси асосида юртимизда хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини кафолатли ҳимоя қилиш, оилалар барқарорлигини таъминлаш, уларнинг ижтимоий-сиё-

сий ҳаётда тўлақонли иштирок этишига эришиш, бир сўз билан айтганда, мунис ва мўтабар опа-сингилларимизнинг ҳаётдан рози қилишга қаратилган тарихий ислохотлар амалга оширилаётганига ҳар биримиз гувоҳимиз.

(Давоми 4-бетда) ►

Сўз эркинлиги таъминланса, жамиятда тараққиёт бўлади

Самарқанд шаҳрида Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик ташкилотининг оммавий ахборот воситалари эркинлиги бўйича ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги ҳамда Миллий масс-медияни қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш Жамоат фонди ҳамкорлигида II Марказий Осиё судьялар мулоқоти ташкил этилди.

(Давоми 2-бетда) ►

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

8 МАРТ — ХАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

◀ (Бошланиши 1-бетда)

Жолиббетова Айтгул Аймбетовна — Мўйнок туманидаги 15-умумий ўрта таълим мактаби директори, Қорақалпоғистон Республикаси **Камбаровна Насиба Ахмадалиевна** — Ўзбекистон Миллий телерадиокомпаниясининг фахрий диктори **Мустафаева Замира Рустамовна** — Галлаорол туманидаги "Сарбозор қурилиш транс" хусусий корхонаси раҳбари, Жиззах вилояти **Облобердиева Зухро** — "Хунарманд" уюшмасининг Бухоро вилояти бошқармаси аъзоси, каштачи-уста **Сабитова Мадия Иркиновна** — Кармана туманидаги "Полипропилен кувлар" масъулияти чекланган жамияти директори, Навоий вилояти **Саидбекова Дахиятпачо Бабаевна** — Сўх туманидаги "Сариканда" қишлоқ врачлик пунктининг умумий амалиёт шифокори, Фарғона вилояти **Сувонова Дилбар Набиевна** — Термиз шаҳридаги 12-Меҳрибонлик ўғли директори, Сурхондарё вилояти **Суцелина Виктория Дмитриевна** — "Тошкент қувур заводи" қўшма корхонаси раҳбари, Тошкент шаҳри **Умарова Нигора Телмановна** — Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви ака-

демиясининг маънавият ва маърифат кафедраси мудири

Умарова Нодира Нигматуллаевна — Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги қошидаги "Ишга марҳамат" мономаркази директори

Усманова Ибрабу Ариповна — Риштон туманидаги "Израил Израбон" оилавий корхонаси раҳбари, Фарғона вилояти

Холбекова Бегойим Абдурахмоновна — Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университетининг инглиз тили таржима назарияси ва амалиёти кафедраси катта ўқитувчиси

Шаназарова Азиза Абдураликовна — Америка Қўшма Штатларининг Колумбия университети профессори

Ширинова Мавлюдахон Расуловна — "Сабр" Республика ижтимоий-иқтисодий ривожланиш маркази директори

Эрматова Назокат — Бойвут туманидаги "Зиёкор" маҳалла фуқаролар йиғини раиси, Сирдарё вилояти

"Содиқ хизматлари учун" медали билан

Абдуллаева Умида Хазратовна — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Хукукбузарликлар

профилактикаси бош бошқармаси бошлигининг ўринбосари — хотин-қизлар масалалари бўйича бўлим бошлиғи

Бобокулова Гули Ражабовна — Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитасининг Бухоро вилояти божхона бошқармаси "Олот" чегара божхона пости катта инспектори

"Шуҳрат" медали билан

Бекназарова Саида Сафибуллаевна — Тошкент ахборот технологиялари университетининг аудиовизуал технологиялар кафедраси профессори

Бовакулова Мавжуда Раҳимбердиевна — Янгийўл шаҳридаги "Вахор style" масъулияти чекланган жамияти раҳбари, Тошкент вилояти

Дададжанова Ирода Абдулазизовна — Ўзбекистон ёшлар иттифоқи Марказий Кенгазининг "Ёш куч" журна-ли бош муҳаррири

Игамбердиева Паризод Кадиоровна — Фарғона давлат университетининг кимё кафедраси катта ўқитувчиси, Фарғона вилояти

Инакова Барнохон Баходировна — Андижон давлат тиббиёт институтининг педиатрия ва неонатология кафедраси мудири, Андижон вилояти

Исломова Гулмира Раҳмоновна — "Хунарманд" уюшмасининг Нурота тумани бўлими аъзоси, каштачи-уста, Навоий вилояти

Каримова Навбахор Валижановна — Ўзбекистон Миллий телерадиокомпаниясининг "O'zbekiston 24" телеканали сиёсий шарҳловчиси

Мамадиёрова Юлдузой Каршиевна — Шахрисабз туманидаги "Shakhrisabz tour" масъулияти чекланган жамияти раҳбари, Қашқадарё вилояти

Мамарасулзода Зулхумор Абулкосим қизи — Жиззах вилояти маданият бошқармаси қошидаги "Маком" ансамбли мақомчиси

Мансурова Муниса Анваровна — Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг тикув бўумларини конструкциялаш ва технологияси кафедраси мудири **Рахматова Фароғат Шавкатовна** — Денов туманидаги "Smart kids" нодавлат мактабга таълим муассасаси мудири, Сурхондарё вилояти

Турдимуратова Айнура Бахтибаевна — Нукус шаҳридаги "Жайхун универсал қурилиш" масъулияти чек-

ланган жамияти кран машинисти, Қорақалпоғистон Республикаси

Халикова Ҳамида Азим-жоновна — "Бекободцемент" акциядорлик жамиятининг цех тегиримон машинисти, Тошкент вилояти

Химматова Юлдузой Шахритдиновна — "Навоий-азот" акциядорлик жамиятининг цех аппаратчиси, Навоий вилояти

Хусайнова Нафиса Рустамовна — Самарқанд шаҳридаги "Samarkand-England eso medical" қўшма корхонасининг сифат таъминоти бўлими бошлиғи, Самарқанд вилояти

Хусанова Гавхар Мама-ражабовна — Сайхунбод туманидаги "Гулбахор зиё китоб савдо" масъулияти чекланган жамияти раҳбари, Сирдарё вилояти

Шукурова Гулчехра Шойкуловна — Қорақўл туманидаги "Гуллар чехраси" масъулияти чекланган жамияти раҳбари, Бухоро вилояти

Эшчанова Жавҳар Атахановна — Янгибозор туманидаги "Ҳамид Олимжон" маҳалла фуқаролар йиғини раиси, Хоразм вилояти

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2020 йил 6 март

Маълумки, судлар томонидан ҳар қандай жиноят учун адолатли жазо тайинлашни одил судловнинг муҳим қафолатидир. Негативга, адолатли жазо ундан қўзланган мақсад — маҳкумни ахлоқан тузатиш, унинг жиноий фаолиятини давом эттиришига тўсқинлик қилиш ҳамда маҳкум ва бошқа шахслар томонидан янги жиноятлар содир этилишининг олдини олишга хизмат қилади.

Мақкур тамойил содир этилган ҳар қандай жиноят турига тегишли бўлиб, айниқса, коррупция билан боғлиқ жиноятлар учун икки қарра аҳамиятлидир. Чунки коррупция билан боғлиқ жиноятлар учун жавобгарлиги белгиланган ва жазо тайинлаш, яъни коррупцияга қарши курашнинг жиноят-хукукий ва жиноят-процессуал механизмлари ҳақида фикр юритганда, ушбу атаманинг моҳиятини англаб олиш муҳим аҳамиятга эга.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Коррупцияга қарши Конвенцияси-га кўра, коррупция — бу жамиятни турли йўллар билан исканжага оладиган дахшатли иллатдир.

У демократия ва ҳуқуқ устуворлиги асосларига пугур етказида, инсон ҳуқуқлари бузилишига олиб келади, бозорлар фаолиятига тўсқинлик қилади, ҳаёт сифатини ёмонлаштиради ва одамлар хавфсизлигига таҳдид соладиган уюшган жиноятчилик, терроризм ва бошқа ҳодисалар илдиз отиб, гуллаш учун шароит яратиб беради.

Ақсарият одамлар коррупция сўзини тор маънода, яъни мансабдор шахсларнинг ўз мансаб мавқеидан шахсий манфаатлари йўлида фойдаланиб, содир этилган порахўрлик билан боғлиқ қилмиши сифатида тушунади.

Бу эса, ушбу тушунчанинг моҳиятини тўлақонли англаш имконини бермайди. Коррупция сўзи асли латинча "corruptio" сўзидан олинган бўлиб, "бузилиш" деган маънони англатади.

Мамлакатимизнинг амалдаги "Коррупцияга қарши курашни тўғрисида"ги қонунининг 3-моддасига кўра, коррупция — шахснинг ўз мансаб ёки хизмат мавқеидан шахсий манфаатларини ёхуд ўзга шахсларнинг манфаатларини қўлаб, моддий ёки номоддий наф олиш максатида, қонунга хилоф равишда фойдаланиши, худди шунингдек, бундай нафни қонунга хилоф равишда тақдим этишдир.

Демак, кенг маънода, коррупция деганда, бу — мансабдор шахс ёки давлат хизматчиларининг нафақат порахўрлик жиноятларига оид қилмишлари, балки ўзларининг мансаб ёхуд хизмат мавқеини суиистеъмол қилиб, шахсий ёки бошқа шахсларнинг манфаатлари йўлида сиёсий ҳомийлик, маҳаллийчилик, таниш-билишчилик, уруғ-аймоқчилик ёки қўйиши ҳам назарда тутилган.

Коррупцияга оид ҳуқуқбузарлик деганда эса, коррупция аломатларига эга бўлган, содир этилганлиги учун қонун ҳужжатларида жавобгарлик назарда тутилган қилмиш тушунади.

Шунга кўра, Жиноят кодексидagi коррупция билан боғлиқ жиноятлар тоифасига 167-модда (ўзлаштириш ёки растрата йўли билан талон-торож қилиш), 168-модда (фирибгарлик), 192-модда (тижоратда пора эвазига оғдириб олиш), 192¹⁰-модда (нодавлат-тижорат ташкилотининг ёки бошқа нодавлат ташкилотининг

хизматчисини пора эвазига оғдириб олиш)ни иқтисодиёт соҳасидаги коррупцияга оид жиноятлар; 205-модда (ҳокимият ёки мансаб ваколатини суиистеъмол қилиш), 206-модда (ҳокимият ёки мансаб ваколати доирасидан четга чиқиш), 208-модда (ҳокимият ҳаракатсизлиги), 209-модда (мансаб сохтакорлиги), 210-модда (пора олиш), 211-модда (пора бериш), 212-модда (пора олиш-беришда воситачилик қилиш)ни бошқарув тартибига қарши коррупцияга оид жиноятлар; 236-модда (тергов қилишга ёки суд ишларини

ридан 100 бараваригача миқдорда жарима ёки муайян ҳуқуқдан маҳрум этилган ҳолда 2 йилдан 5 йилгача озодликни чеклаш ёхуд 5 йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Пора олиш тақдоран, хавфли рецидивист томонидан, кўп миқдорда, тамағирлик йўли билан ёки бир гуруҳ мансабдор шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, 5 йилдан 10 йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Пора олиш жуда кўп миқдорда ёки уюшган гуруҳ манфаатларини қўлаб содир этилган бўлса, 10 йилдан 15 йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Қонунда айни шу тарзда бошқа жиноятлар учун ҳам турли жазо чоралари назарда тутилган бўлиб, судлар ҳар бир ҳолатда айбдор шахсга унинг ахлоқан

Глобал муаммо

ЖАЗОНИҲ МАҚСАДИ

шахсни ахлоқан тузатиш ва қайта жиноят содир этилишининг олдини олишни кўзга тутмади

ҳал этишга аралашиниш), 238-модда (ёлғон гувоҳлик бериш), 241-модда (жиноят ҳақида хабар бермаслик ёки уни яшириш) қабиларини одил судловга қарши коррупцияга оид жиноятлар; 243-модда (жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш)ни жамоат тартибига қарши коррупцияга оид жиноятлар тоифасига киритиш мумкин.

Амалдаги Жиноят кодексига коррупция билан боғлиқ ушбу жиноятлар учун турли хил жавобгарлик доираси ва жиноий жазолар белгиланган.

Хусусан, пора олиш, пора бериш ва пора олиш-беришда воситачилик қилиш тегишли ҳолатлар мажбуз бўлганда ўта оғир жиноятлар сифатида ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан (максимал) жазоланиши мумкин.

Шу билан бирга, жиноятларнинг содир этилиш усули, сабаблари, жиноятнинг ҳусусияти ва ижтимоий хавфлилик даражаси, айбдорнинг шахси, шунингдек, жазони енгиллаштирувчи ва оғирлаштирувчи ҳолатларни инобатга олиб, суд айбдор шахсга жарима, муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш, ахлоқ тузатиш ишлари, озодликни чеклаш, хизмат бўйича чеклаш каби муқобил жазоларни ҳам тайинлаши мумкин.

Масалан, пора олиш, яъни давлат органи, давлат иштурикидаги ташкилот ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи мансабдор шахсининг ўз хизмат мавқеидан фойдаланган ҳолда содир этиши лозим ёки мумкин бўлган муайян ҳаракатни пора бераётган шахснинг манфаатларини қўлаб бажариши ёки бажармаслиги эвазига шахсан ўзи ёки воситачи орқали қонунга хилоф эканлигини била туриб, моддий қимматликлар олиши ёхуд мулкий манфаатдор бўлиши энг кам иш ҳақининг 50 барава-

тузалиши, жиноий фаолиятни давом эттиришига тўсқинлик қилиш ҳамда янги жиноятлар содир этилишининг олдини олишга эришиш учун зарур ва етарли жазо чораларини қўллаши мумкин.

Шу билан биргаликда, суд содир этилган жиноятнинг ижтимоий хавфлилик даражасини жиддий қамайтирувчи ҳолатларни эътиборга олиб, алоҳида ҳолларда Жиноят кодексининг Махсус қисми моддасида назарда тутилган жазонинг энг кам қисмидан ҳам камроқ ёки шу моддада назарда тутилмаган бошқа енгилроқ турдаги жазони тайинлаши мумкин.

Содир этилган қилмиш ҳусусиятларини ифодаловчи ҳолатлар, яъни айбдорнинг шахси, айбдорнинг шакли ва даражаси, жиноят қилиш шароити ва сабаблари, шахснинг жиноят содир қилганча ва ундан кейинги ҳуқуқ-творий жиноятнинг ижтимоий хавфлилик даражасини жиддий қамайтирувчи ҳолатлар деб топилиши мумкин.

Албатта, судлар томонидан ушбу хавфли қилмишга қўл урган шахсларга нисбатан адолатли ва қонуний жазо тайинлаб белинмоқда. Буни қўйида маълумотларда ҳам кўриш мумкин.

Статистик маълумотларга кўра, 2019 йилда судлар томонидан Жиноят кодексининг 210-моддаси билан 191 нафар шахсга нисбатан 145 та иш (2018 йилда 202 нафар шахсга нисбатан 174 та иш), 211-моддаси билан 1179 нафар шахсга нисбатан 995 та иш (2018 йилда 1638 нафар шахсга нисбатан 1279 та иш), 212-моддаси билан 17 нафар шахсга нисбатан 16 та иш (2018 йилда 23 нафар шахсга нисбатан 17 та иш) қўрилган.

Шулардан 2019 йилда Жиноят кодексининг 210-моддаси билан айбдор деб топилган 158 нафар шахснинг 82 нафари озодликдан маҳрум қилиш жазо-

си, 61 нафарига озодликни чеклаш, 15 нафарига жарима жазолари тайинланган бўлса, 20 нафари шартли ҳукм қилиниб, 13 нафар шахс эса, оқланган.

Худди шу тарзда 2019 йилда Жиноят кодексининг 211-моддаси билан айбдор деб топилган 1049 нафар шахснинг 215 нафарига озодликдан маҳрум қилиш жазоси, 303 нафарига озодликни чеклаш, 229 нафарига ахлоқ тузатиш ишлари, 301 нафарига жарима жазолари тайинланган бўлса, 31 нафари шартли ҳукм қилиниб, 54 нафар шахс эса, оқланган.

Шунингдек, 2019 йилда Жиноят кодексининг 205-моддаси билан 279 нафар шахсга нисбатан 160 та иш (2018 йилда 578 нафар шахсга нисбатан 312 та иш), 206-моддаси билан 93 нафар шахсга нисбатан 64 та иш (2018 йилда 115 нафар шахсга нисбатан 81 та иш), 209-моддаси билан 1625 нафар шахсга нисбатан 829 та иш (2018 йилда 1960 нафар шахсга нисбатан 1012 та иш) қўрилган.

Ушбу моддалар билан айбдор деб топилган шахсларга ҳам турли жазо чоралари қўлланилиб, судлар ҳар бир ҳолатда айбдор шахсга унинг ахлоқан тузалиши, жиноий фаолиятини давом эттиришига тўсқинлик қилиш ҳамда янги жиноятлар содир этилишининг олдини олиш учун зарур ва етарли жазо чоралари тайинланган.

Эътиборлиси, 2019 йилда коррупция билан боғлиқ жиноятлар ва судланган шахслар сони 2018 йилга нисбатан сезиларли даражада камаяган.

Албатта, бу ушбу хавфли қилмишга қарши қатъят билан олиб борилаётган чора-тадбирларнинг самарасидир.

Шу нукта назардан, коррупцияга оид жиноятларни ўз вақтида аниқлаш, қасб қўйиш, оқибатларини, имкон берувчи сабаб ва шарт-шароитларни бар-тараф этиш, коррупцияга оид жиноятларни содир этганлик учун жавобгарликнинг муқаррарлиги принципини таъминлаш коррупцияга қарши кура-лиш соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишларидан бири этиб белгиланган.

Президентимизнинг жорий йил 24 январда Олий Мажлисга йўллаган Мурожаатномасида бугунги кунда исло-ҳотларимиз самараси кўп жиҳатдан тўртта муҳим омига, яъни қонун усту-ворлигини таъминлаш, коррупцияга қарши қатъий курашиш, институци-онал салоҳиятни юксалтириш ва қучли демократик институтларни шакллантиришга боғлиқлиги таъкидланган, бу борада, аввало, суд мустиқлигини тўлиқ таъминлаш — энг муҳим вазифа-ларимиздан бири бўлиши зарурлиги алоҳида қайд этилди.

Хулоса ўрнида айтиш керакки, одил судлов ҳар қандай жиноий қилмишга ҳуқуқий баҳо беради. Бугунги янгила-наётган жамиятимизнинг мақсади эса, коррупцияга ҳеч қачон йўл қўймайликка қаратилган. Зеро, коррупциявий қил-мишларнинг ҳар қандай қўриниши жа-мият учун ўта хавфли ҳисобланади.

Шерзод ЮЛДАШЕВ,
Музаффар КУКИЕВ
жиноят ишлари бўйича
Сергели тумани судининг
судьялари

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2020 йил 4 мартдаги ПҚ-4626-сон қарорига иловаЗУЛФИЯ НОМИДАГИ ДАВЛАТ МУКОФОТИ БИЛАН ТАҚДИРЛАНГАНЛАР
РЎЙХАТИ

◀ (Бошланиши 1-бетда)

Холикова Нозима Нематиллоевна — Бухоро давлат универ-ситетининг таянч докторанти

Ибрагимовна Вазира Хусан қизи — Ўзбекистон халқаро ис-лом академиясининг "Маърифат ва ҳикмат" масъулияти чеклан-ган жамияти муҳаррири (Жиззах вилояти)

Илхомовна Севара Даврон қизи — Жиззах политехника инс-титутининг 3-босқич талабаси

Норчаева Мадина Норчаевна — Камолиддин Бехзод номи-даги Миллий рассомлик ва дизайн институтининг 2-босқич та-лабаси (Қашқадарё вилояти)

Олимжоновна Бегойим Мансур қизи — Қашқадарё вилояти Шахрисабз туманидаги 42-умумий ўрта таълим мактабининг 11-синф ўқувчиси

Омонбоева Мерей Эрали қизи — Навоий давлат педагоги-ка институтининг 4-босқич талабаси

Сапарова Ситора Шайдулло қизи — Навоий вилояти Ха-тирчи туманидаги 5-умумий ўрта таълим мактабининг 11-синф ўқувчиси

Азимова Дилафрўз Аламон қизи — Тошкент давлат иқти-содийет университетидаги 4-босқич талабаси (Наманган вилоят-и)

Тожибоева Олимадон Икромжон қизи — Наманган вилоят-и Косонсой туманидаги 9-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактаб-интернатининг 9-синф ўқувчиси

Мусулмонова Камола Хусниддин қизи — Самарқанд дав-лат университетининг 2-босқич магистранти

Усманова Нуриноссо Олимовна — Самарқанд давлат уни-верситетининг 1-босқич талабаси

Мухаммадиева Ситора Шуҳратжон қизи — Сирдарё вилоят-и Бойвут туманидаги 4-умумий ўрта таълим мактабининг 9-синф ўқувчиси

Саматова Шахноза Ортиқбой қизи — Тошкент давлат педа-гогика университетининг 2-босқич талабаси (Сирдарё вилояти) **Абдуразақова Рухшона Илхомжон қизи** — Сурхондарё вилоят-и Термиз шаҳридаги 4-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактаб-интернатининг 8-синф ўқувчиси

Қайимовна Сабина Олимовна — Афғонистон фуқароларини ўқитиш таълим марказининг тўғарак раҳбари (Сурхондарё вилоят-и)

Болтаева Моҳира Матёқуб қизи — Тошкент педиатрия тиб-биёт институтининг 1-босқич талабаси (Тошкент вилояти)

Жалолова Моҳинур Зиёвуддин қизи — П.Беньков номида-ги Республика ихтисослаштирилган рассомлик мактабининг 11-синф ўқувчиси (Тошкент вилояти)

Хабибуллаева Нозима Хайрулло қизи — Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетининг 1-босқич магистранти (Фарғона вилояти)

Ҳомидова Насиба Юнусжон қизи — Тошкент ахборот тех-нологиялари университетининг Фарғона филиали 1-босқич ма-гистранти

Алимова Махлиё Махмуд қизи — Тошкент тиббиёт академия-си Урганч филиалининг 6-босқич талабаси (Хоразм вилояти)

Шарипбаева Назокат Куролтой қизи — Қорақалпоқ давлат университетининг 3-босқич талабаси (Хоразм вилояти)

Дзвинская Юлия Станиславовна — 2-Республика тибби-ёт коллежининг 3-босқич ўқувчиси (Тошкент шаҳри)

Тоғаймуродова Шахноза Шуҳрат қизи — Тошкент шаҳри Сергели туманидаги 300-ихтисослаштирилган умумий ўрта таъ-лим мактабининг 11-синф ўқувчиси

Сўз эркинлиги таъминланса, жамиятда тараққиёт бўлади

◀ (Бошланиши 1-бетда)

Унда ЕХХТ минтақаси ва Марказий Осиё давлатларидан 40 дан зиёд юқори малакали эксперт-мутахассислар, юрист-хуқуқшунослар, судья-лар иштирок этмоқда.

Халқаро анжуманининг очи-лиш маросимида ЕХХТнинг ОАВ эркинлиги масалалари бўйича вакили Арлем Дезир, Миллий масс-медияни ривож-лантириш ва қўлаб-қувватлаш жамоатчилик фонди Василийк кенгаши раиси Комил Аллам-жонов сўзга чиқиб, мақкур тад-бир дунё миқёсидаги янги тен-денциялар, сўз эркинлиги ҳам-да оммавий ахборот воситала-рининг чеклов ва тўсқинларсиз фаолият юритиши билан боғ-лиқ долзарб масалаларни му-ҳокама қилиш, шунингдек, бу борада юзага келадиган муам-моларни ҳал этиш бўйича фик

Эхтиром

Аёлни эъзозлаш, аёлга эхтиром кўрсатиш —

халқимизга хос олижаноб қадрият

◀ (Бошланиши 1-бетда)

Аёлни эъзозлаш, аёлга эхтиром кўрсатиш халқимизга хос олижаноб қадрият ҳисобланади. Биз, барчамиз қандай касб, қандай лавозимда ишламайлик, қалбимиз, юрагимиздаги жамики эзгу фазилатлар учун сиз, меҳрибон аёллардан умрбод қарздормиз.

Бугунги кунда Ўзбекистон хотин-қизлари ҳаётиимизнинг барча соҳа ва тармоқларида ўзларини тўла намоён этиб келмоқда.

Давлат ва бошқарув идоралари, вакиллик органларида, ишлаб чиқариш, тадбиркорлик ва фермерлик тармоқларида, ижтимоий соҳаларда самарали меҳнат қилиб, Ватанимиз тараққиётига муносиб ҳисса қўшмоқда.

Ҳозирги вақтда мамлакатимиз хотин-қизлари орасида 500дан зиёд нафар фан доктори, 6 нафар академик, 16 нафар Ўзбекистон Қаҳрамони бор. Шунингдек, маҳаллий парламент ва маҳаллий кенгашлар депутатлари орасидан улар салмоқли ўринга эга.

Ўнлаб опа-сингилларимиз "Ўзбекистон фан арбоби", "Ўзбекистон халқ шоири", "Ўзбекистон халқ ўқитувчиси", "Ўзбекистон халқ артисти" сингари давлатимизнинг юксак фахрий унвонларига сазовор бўлганлар. Шулар

Маълумки, Президентимиз Шавкат Мирзиёев жиноят ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасида фикр юритилганда уюшмаган ёшларнинг бандлигини таъминлаш, уларни жиддий назорат қилиш лозимлигини бот-бот тақдирлайди. Бу бежиз эмас, албатта. Негаки, ўз номи билан айтганда, уюшмаган — ҳеч қачон ўқимайдиган ёки ишламайдиган ёшларнинг жиноят кўчасига қадам қўйиш эҳтимоли юқори. Чунки уларни алдаш, мўйай даромад ёхуд бошқа турдаги манфаатдорлик эвазига қинғир йўлга оғдириб олиш унчалик қийин эмас.

Афсуски, Сирғали туманида яшовчи, ҳали ўттининг ҳам остонасига етмаган Бекзод Рустамов ва Азиз Ҳайтовлар ҳам эътиборсизлик, назоратсизлик, қолаверса, лоқайдлик туфайли ўта оғир жиноят — босқинчиликка қўл уришди.

Авалло, тақлиф ва "ташаббус" Бекзоддан чиқди: Сирғали тумани, 4-маҳалла, 16-уйнинг 64-хонадонидида яшовчи бу йигит ўзининг қўлини — шу уйнинг 9-хонадонидида соҳибларининг ўзига тўқ, бадавлат эканлигини яхши биларди. Шу боис у Азизга ўша хонадонда катта миқдорда пул борлигига шайма қилади.

— Эрталаб соат тўққизларда кирсак, эри ишга кетган бўлади. Уйда хотинининг ёлғиз ўзи қолади, — деб қизиктирилади у.

Атиги тўрт йил муқаддам Ўғирлик жинояти учун судланган А.Ҳайтов эса, бунга тезда қўна қолди. Чунки таниш-билишларидан 1000 АҚШ доллари миқдоридида қарзи бўлган Азизга пул жуда зарур эди. Шунинг учун 2019 йил 12 сентябрь кун эрталаб соат тўққизларда икковлон ўша маъзада жойлашган 104-умумтаълим мактаби олдида учрашиб, яна бир қарра маслаҳатни "пишитиб" олишади.

Ҳап шундаки, улар мўлжалланган 9-хонадон 3-қаватда жойлашганди. Бинобарин, Бекзод йўлакдан юқори қаватга чиқибдан олдин юзига қора рангли тиббиёт никибини тақиб, бошига шапка кийиб олади. Шунингдек, электрошокер билан ҳам қўрқотилди. Азиз Ҳайтов эса, шапка кийиб, аммо юзига никиб тақмайдди. Шу тарихи 3-қаватга қўтарилишга, эшикни Б.Рустамов тақилатади.

— Ким? — ичкаридан аёл кишининг

◀ (Бошланиши 1-бетда)

Айниқса, давлатимиз раҳбарининг инсонпарварлик ва бағрикенглик сингари миллий қадриятларимизга йўғрилган адолатли сиёсати туфайли турли хил сабаблар билан тўғри йўлдан адашган, жиноий қилмишларга қўл урган бўлса-да, хатосини тушуниб, қилмишига чин кўнгилдан пушаймон бўлган аёлларга енгиллик берилмоқда, улар жазодан муддатидан илгари озод қилиниб, оиласи, фар-

Хабар

10 нафар маҳкума аёл хотин-қизлар байрами арафасида муддатидан илгари оиласи бағрига қайтарилди

зандлари бағрига қайтарилмоқда.

Бу эзгу ишларни амалга оширишда 2018 йил 20 июлда Ўзбекистон Республикаси Олий суди ва Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитаси ўртасида имзоланган Меморандум муҳим ўрин тутди.

Мазкур Меморандум доирасида биргина 2019 йилда 210 нафар аёлга Хотин-қизлар қўмитаси кафилиги асосида озодликдан маҳрум қилиш билан боғлиқ бўлмаган жазо тайинланди. Бундан ташқари 467 нафар жазони ўтаётган аёлнинг тайинланган жазоси енгилроғи билан алмаштирилди, 2470 нафар аёл жазодан шартли озод қилинди.

Хусусан, 2020 йил 5 март кунини Ўзбекистон Республикаси Олий судида жазони ижро этиш муассасаларида оғир, ўта оғир жиноятларни

тура солиб хонадондан чиқиб, қочиб кетишади. Ўша қочибда Бекзод Рустамов Эски Сирғали даҳасидан оқиб ўтувчи канал бўйига боради. Кейин устки қийимларини ечиб, каналга улқотиради. Бу маҳал Азиз Ҳайтов ҳам яшаш уйига етиб борганди. Бинобарин, жабрланувчилар қийимидан таниб қолган бўлишларини ўйлаб, у ҳам қийимларини чи-

Жиноят ва жазо
Яқунига етмаган босқинчилик

овози эшитилади.

— Келиной, ман қўшингизман, калитни олиб қолинг, — деб алдайди у.

Бунга ишонган хонадон соҳибаси Шоира Умурзоқова эса, ҳеч иккиланмай эшикни очди. Шунда Бекзод тезкорлик билан унга ташланади. Қўлланган ҳужумдан эсанкараб қолган аёл гурс этиб йиқилади. Унинг шовқин солмаслигини таъминлаш учун Азиз ушлаб туради. Б.Рустамов эса, қўллари билан аёлнинг оғзини ёпиб, электрошокерни белига босади. Бундан қўриқиб кетган ожиза жон ҳолатда бақриб юборади. Шу маҳал хотинининг бақирганини эшитиб, ичкаридан хўжайини Толибжон Оқулов югуриб чиқиб, қарасаки, нотаъинимсиз хотинини ерга босиб турибди. Шунинг учун у Бекзоднинг бошига зарб билан бир тепади. Натияжада йигитнинг бошидаги шапка учиб кетади. Шундан сўнг босқинчи Ш.Умурзоқовани қўйиб юбориб, электрошокерни Т.Оқуловга босмоқчи бўлади. Бирок Толибжон эътиборли билан унинг қўлига ҳам тепади. Пировардида электрошокер ҳам ичкарига учиб тушади. Бундай фаол қаршиликни кутмаган жиноятчилар эса,

қиндихонага ташлаб юборади. Мана шу тарихи мўйай пул илчинда бошланган босқинчилик яқунига етмай қолади.

Буни қарангки, Толибжон Оқуловнинг мурожаатига асосан, ишга киришган Сирғали тумани ички ишлар органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бўлими ходимлари ўша қўниёқ айбдорларни қўлга олишади. Негаки, 104-умумтаълим мактаби ва маҳалла ҳудудига ўрнатилган кузатув камералари босқинчиларнинг шахсини аниқлашда жуда қўл келди. Оқибатда Жиноят кодексининг 164-моддаси 3-қисми "в" банди билан жиноят иши қўзғатилди. Жиноят ишлари бўйича Сирғали туман суди эса, уларни мазкур модда билан айбдор деб топиб, озодликдан маҳрум қилиш жазосига маҳкум этди.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, жазо тайинлашда суд судланувчиларнинг айбига тўлиқ иқролиги, муқаддам судланмаганлиги, қилмишидан чин кўнгилдан пушаймонлиги, турар жойидан ижобий тавсифланганлиги, жабрланувчиларнинг моддий ва маънавий дāvвоси йўқлигини жазони енгиллаштирувчи ҳолатлар сифатида эътироф

Президентимизнинг 2020 йил 24 январдаги Олий Мажлисга йўллаган Мурожаатномасида фуқаролик масалаларига оид қонунчиликни такомиллаштириш орқали инсон ҳуқуқларини таъминлаш борасида навбатдаги муҳим қадам қўйиш зарурлиги таъкидланди.

Янги қонун моҳияти

Инсон ҳуқуқларини таъминлаш борасида навбатдаги муҳим қадам

Айниқса, юртимизда узоқ вақтдан буюн яшаб келаётган, лекин Ўзбекистон фуқароси деган ҳуқуқий мақомга эга бўлмаган минглаб юртдошларимизнинг ана шу муаммосини қонуний ҳал этиш бўйича ташкилий-ҳуқуқий чораларни кўриш вақти келгани қайд этилди.

Шунингдек, 1995 йилгача Ўзбекистонга келган ва шундан буюн истиқомат қилаётган шахсларга Ўзбекистон Республикаси фуқаролиги автоматик тарзда берилиши даркорлиги ва шу тарихи 50 мингга яқин юртдошларимизнинг фуқаролик билан боғлиқ узоқ йиллардан буюн ўз ечимини топмай келаётган муаммоларини ҳал этиш бўйича зарур топшириқлар берилди.

Олий Мажлис Сенатининг яқинда бўлиб ўтган иккинчи ялпи мажлисида маъқулланган "Ўзбекистон Республикасининг фуқаролиги тўғрисида"ги қонунда ана шу эзгу гоя ва ташаббус ўз аксини топди.

Айтиш кераки, янги қонуннинг 6-моддасида 1995 йил 1 январга қадар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида кириб келиб, доимий пропискандан ўтган, хорижий давлат фуқаролигини қабул қилмаган ва ушбу қонун қучига кирган санга қадар Ўзбекистон Республикасида яшаш гувоҳномаси асосида истиқомат қилган шахс истак билдирган тақдирда, ушбу қонун билан Ўзбекистон Республикасининг фуқароси, деб тан олиниши қайд этилди.

Ҳақиқатан ҳам, Президентимизнинг ушбу ташаббуси халқимизнинг демократия ва ижтимоий адолатга сadoқатини намоён қилиб, инсонпарварлик тамойилларига амал қилинишининг яққол кўриниши бўлди.

Маълумки, 1991 йилдан буюн 11 минг 647 нафар, фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг 96 фоизга яқини 2016 йилнинг декабридан жорий йил февраль ойи оралиғида Ўзбекистон фуқаролигини олган.

Шуни қайд этиш кераки, 1991-2007 йиллар оралиғида 482 нафар киши фуқаролик олган бўлса, 2007 йилдан 2016 йилга қадар фуқаролик умуман ҳеч қимга берилмаган.

Сир эмас, амалдаги "Ўзбекистон Республикасининг фуқаролиги тўғрисида"ги қонун 1992 йил 2 июлда қабул қилинган бўлиб, унинг аксарият нормалари замон талабларига мос эмаслиги, маънан эскирганлиги туфайли бугунги кунда мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг қўламли демократик ислохотлар талабларига жавоб бермайди.

Янги қонун билан фуқаролик соҳасидаги маъмурий тартиб-таомиллар янада соддалаштирилди. Янги қонун соҳада самарали ва тўғридан-тўғри амал қиладиган ҳуқуқий базани яратиш, шахсларнинг Ўзбекистон Республикаси фуқаролигини олиш ва бе-

кор қилиш борасидаги ҳуқуқ ҳамда эркинликларини таъминлаш механизмларини мустаҳкамлашга қаратилган.

Шу ўринда янги қонун билан белгиланаётган нормаларга тўхталиб ўтадиган бўлсак, унда биринчидан, "яшаш гувоҳномаси", "хорижий давлат фуқароси", "хорижда доимий яшовчи шахс", "фуқаролиги бўлмаган шахс", "текширув варақаси" ва бошқа шу каби асосий тушунчаларга батафсил шарҳ берилди. Иккинчидан, қонуннинг асосий принциплари, яъни ягона фуқаролик, тенг ҳуқуқлилик, фуқаросизликни қисқартириш ва очиклик принциплари мустаҳкамлаб қўйилди. Ҳаттичидан, Ўзбекистон Республикаси Президентини ҳузуридаги Фуқаролик масалалари бўйича комиссиянинг мақоми, асосий вазифалари ва ваколатлари акс эттирилди. Тўртинчидан, Ўзбекистон Республикаси фуқаролиги қабул қилинишининг умумий, соддалаштирилган ва алоҳида тартибда берилиш турлари белгиланди.

Қонунда унинг мақсади, асосий тушунчалари ва принциплари билан бирга Ўзбекистон Республикасининг фуқаролигини олиш, Ўзбекистон Республикасининг фуқаролиги қабул қилиш, Ўзбекистон Республикаси фуқаролигини тугатиш, ота-онасининг фуқаролиги ўзгарганда ва фарзандликка олинганда бола-ларнинг фуқаролиги, Ўзбекистон Республикаси Президентини ва масъул органларнинг фуқаролик масалалари бўйича ваколатлари, Ўзбекистон Республикаси фуқаролиги масалаларига оид илтимоснома ва тақдимномаларни кўриб чиқиш бўйича иш юритиш, Ўзбекистон Республикасининг фуқаролиги бўйича қарорлар ижросига оид қоидалар ҳам белгиланган.

Айтиш кераки, ушбу қонунни ишлаб чиқишда 1961 йилдаги "Фуқаросизликни қисқартириш тўғрисида"ги Вена конвенцияси, "Фуқаролик тўғрисида"ги Европа конвенцияси, "Бола ҳуқуқлари тўғрисида"ги конвенция қоидалари эътиборга олинди. Шунингдек, Франция, Германия, Россия, Беларус Республикаси ва Қозоғистон каби хорижий давлатларнинг бу борадаги тажрибаси атрофлича ўрганилди.

Мазкур янги қонуннинг қучига кириши мамлакатимизда фуқаролик тўғрисидаги қонун ҳужжатларини жаҳон стандартлари асосида такомиллаштиришга хизмат қилади.

Ботир МАТМУРАТОВ,
Олий Мажлис
Сенати аъзоси

Куч — адолатда

МУАССИС:

Ўзбекистон Республикаси
Олий суди

Бош муҳаррир:
Шодикул ҲАМРОЕВ

Газета 2007 йил
23 февралда Ўзбекистон
Матбуот ва ахборот
агентлигида 0224-рақам
билан рўйхатдан ўтган.

ТАХРИР ХАЙЪАТИ:

Козимджан КАМИЛОВ
Икрам МУСЛИМОВ
Холмўмин ЁДГОРОВ
Бахтиёр ИСАКОВ
Светлана АРТИКОВА

Зарифжон МИРЗАКУЛОВ
Замира ЭСОНОВА
Олим ХАЙТОВ
Азиз МИРЗАЕВ
Бобомурод РАЙИМОВ

Навбатчи муҳаррир:

Сардор

ҲАМРОЕВ

Саҳифаловчи:

Шерзод

ХАЙРУЛЛАЕВ

Газета «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик
компанияси босмахонасида офсет усулида босилди.
Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Манзиллими: Тошкент шаҳри, А. Қодирий кўчаси, 1-уй
Тел.: (0 371) 239-02-55, 239-02-54
E-mail: kuch-adolatda@mail.ru

Нашр индекси: якка тартибда - 574, ташкилотлар учун - 575.
Буюртма: Г-323. Қўғоз бичими: А-2. Ҳажми: 2 босма табоқ.
Сотувда эркин нархда. Адади: 10504
1 2 3 4 5 6 Топшириш вақти: 23⁰⁰. Топширилди: 1⁰⁰.